

משפט

ילד מותר

התייאשתם מהניסיון למצוא שותף לחיים, והחלטתם להביא לעולם ילד שלא במסגרת זוגית? יש דברים רבים שעליכם לדעת לפני שתקבלו את ההחלטה הדרמטית • מדריך "ממון"

זאת ליטל דוברוביץקי

יותר ויותר נשים וגברים מחליטים ברגע כלשהו בחיים "לותר על זמשה" במובנה הרגיל ולהביא לעולם ילד שלא עם בן זוג לחיים, אלא עם מכרה/ה זוגית, ולגרלו ללא מחויבות זוגית. בבסיס הקשר עומדת ההחלטה המשותפת להביא ילד לעולם. "ממון" גיבש מדריך ושפטי אישה ולגבר שהחליטו להביא ילד לעולם שלא במסגרת זוגית.

איך מאתרים שותף להבאת ילד?

ברוב המקרים מדובר בהיכרות אישית זו באמצעות מכרים משותפים, ללא התנבות של גורם חיצוני. אם לא, אלה כמה זוגות וגופים המסייעים במציאת שותף הסדרת היחסים:

ארגון משפחה חדשה בראשות עו"ד זירית רונבלום www.newfamily.org.il ארגון מסייע באמצעות עורכי דין בכל זיהולך המשפטי שעוברות הנשים לפי חירתן בדרך להגשמת אמהותן, כולל שימוש בורע מאדם שאינו חי. הארגון מחי יק מאגר של אנשים המעוניינים במציאת שותפים, תורמים או משפחות שבניהן זשארו ווע.

המרכז להורות אחרת www.alp.org. הוקם ב-1994 על ידי רחלי בריאור, עובדת סוציאלית ופסיכותרפסטית, וגידי שביט, עובד סוציאלי פסיכותרפסט, מטפל משפחתי ומנחה קבוצות. המרכז מקבל נשים סטרייטיות ולסביות וגברים הומוסקסואלים (מחוץ לארון) ועוד. קיימים אתרי אינטרנט למציאת שותף מיועד ובהם: www.BabyLi.co.il, או www.gobaby.co.il. כמו כן יש פורומים באינטרנט בנושא הורות משותפת, בין השאר בתפוז, וואלה ועוד.

מה יכול להסכם בין האם לאב? יש צורך להסכים על עניינים רבים ככל האפשר כדי למנוע חיכוכים לאחר מכן. עו"ד רות דיין וולפנר, בעלת משרד המתמחה בדיני משפחה, אומרת כי במקרה שבו ייעצה לגבר ולאשה, שהיו ידידים טובים והחליטו להביא ילד לעולם, התי עוררו מחלוקות סביב מימון הוצאות הילד העתידי והשהייה איתו. בסופו של דבר חזר בו הגבר מרצונו להביא ילד עם ידידתו. לרברי דיין וולפנר, "חייבים להסדיר את כל העניינים, גם אלו שנראים טריויאליים לחלוטין לבעל ולאשה שהחליטו להביא ילד לעולם, כולל הליך ההתעברות עצמו,

עו"ד רות דיין וולפנר, "חייבים להסדיר את כל העניינים, גם אלו שנראים טריויאליים לבעל ולאשה שהחליטו להביא ילד לעולם, כולל הליך ההתעברות וההיריון"

ההיריון וההוצאות הכרוכות בכך". ההסכם חייב לקבל את אישור כיהמ"ש לאחר לידת הילד. לרברי עו"ד רונבלום, מרגע שההסכם אושר, ההורים מחויבים לו. אם מופר ההסכם, יוכל ההורה השני להגיש תביעה ולזכות בסעדים הקבועים בחוק. לרברי עו"ד ליהיא כהן-דמבינסקי, המתמחה בדיני משפחה, מומלץ לזוג שהחליט להביא ילד משותף לפנות לקבלת סיוע מעורך דין המתמחה בדיני המשפחה ובעריכת הסכמי הורות, כדי לערוך הסכם שמסדיר את כל מערכת היחסים העתידית בין האב הביולוגי לאם בטרם מתחילים בהליכי ההפריה. יש לתת את הדעת על כמה רברים:

תקופת ההיריון והלידה: עו"ד כהן-דמבינסקי מציינת כי יש להסכים מראש אילו בדיקות ייערכו ומי יישא בעלותן, מה קורה אם אחד הצדדים מעוניין שיערכו בדיקות שאינן נחשבות נחוצות מבחינה רפואית, ועוד. שאלות קשות יותר הן למשל: מה קורה אם מתגלה פגם בעובר? תהיה הפלה? עם זאת, חשוב להדגיש כי מבחינה משפטית מוכרת זכות האישה על גופה. לכן, ברגע שאישה תחליט שהיא מעוניינת להפיל את העובר או להפסיק

איור מתוך ליברמו

– האם ימשיך וחול ההסדר הרגיל, או שתהיה חלוקה אחרת. כמו כן חשוב להיגיד את מעמד בני הזוג של ההורים. עו"ד רוזנבלום מוסיפה כי אפשר להוסיף התחייבות שלא לחשוף את הילד לבני זוג חדשים, עד שסכומים שהוגזו יציבה.

הוצאות כספיות: לדברי עו"ד רות דיינר וולפגן, יש להחליט על אופן חלוקת ההוצאות ותשלום דמי מזונות. במקרים שבהם מחליטים להביא את הילד לעולם בהחלטה משותפת, מסכימים לעתים על פתיחת חשבון משותף להוצאות הילד בלבד. עו"ד מתת פלסנר, עו"ד ומגשרת בתחום דיני המשפחה, מציינת כי מזונות הילד כוללים את צרכיו הבסיסיים (מזון, ביגוד, הנעלה, חוגים, קורת גג והוצאות חינוך, הוצאות רפואיות חריגות והוצאות נלוות: ימי הולדת, שיעורי נהיגה, שיעור רים פרטיים, חינוך במוסדות להשכלה גבוהה ועוד).

עו"ד פלסנר מציינת כי חשוב לתת את הרעת על מועד החיוב במזונות מדי חודש, אופן העברת התשלום (מומלץ בהוראת קבע) ואופן ערוך צד את משנהו כאשר להוצאות חריגות או "מחציות" (כשצד שילם את כל הסכום ומשנהו מחויב לפי ההסכם להעביר לידיו את מחצית הסכום לאחר הצנת קבלה, למשל).

מומחים ציינו כי הסכום המינימלי החודשי לתשלום לילד מצד האב עומד על כ-1,500 שקל, והוא עולה ככל שמספקים לילד רמת חיים גבוהה יותר.

נטיית מיניות וקשר משפחתי: יש להדגיש בהסכם כי זכותם של כל אחד מההורים לקיים חיי זוגיות כראות עין ניו ללא התערבות ההורה האחר, כולל הצהרות הצד השני כי ידועות לו נטייתו המינית של ההורה השני. כמו כן, מציינת דיינר וולפגן כי יש להתמיהם להמשך קיום קשר משפחתי תקין עם משפחת ההורה השני במקרה של פטירת אחד ההורים. יש המהדקיים לכת וקובעים גם את מי יצונם למנות לאפוטרופוס לקטין אם שני ההורים יליכו לעולם.

חינוך: עו"ד כהן דמבינסקי מסבירה כי על ההורים העותרים להסכים מה יהיה הורם החינוכי שבו ילמד הילד.

חינוכי: ההסכם בין האב לאם יאושר בניהם"ש רק לאחר הולדת הקטין. עו"ד דיינר וולפגן מסבירה כי הקטין אינו כפוף להסכמות בין הוריו, כך שבפעיל, לאחר הולדת הקטין יכולה האם להגיש תביעת מזונות ומשמורת בשם הקטין, ולטעון כי טובת הקטין אינה עולה בקנה אחד עם ההסכמות עליהם חתמו הוריו טרם לידתו. גם האב יכול לטעון שההסכמות אינן עולות בקנה אחד עם טובת הקטין ולד" ריש לשנותן. "אין מנגנון שיכול להבטיח לחלוטין מפני תביעות לאחר הלידה, גם אם יש הסכם מאושר, כך שיש לבחון היטב עם מי אתם עומרים להביא ילד לעולם", מציינת דיינר וולפגן.

ד"ר חיה שחר, שותפתו של עו"ד

עו"ד אירית רוזנבלום: "המשמורת על הילד נתונה לאם, והאב מקבל הסדרי ראייה, אבל ייתכן גם מצב הפוך בהסכמה, או משמורת משותפת"

הפרנסה. יש גם לחשוב על הוצאות הלידה ועל הוצאות ראשוניות לתינוק, כולל אבוזר מלא של חדרו והאגה לצרכיו הראשוניים. עו"ד כהן דמבינסקי מסבירה כי אם רוצים לעשות ילד באמצעות הפרייה, המדינה מציבה דרישות: הצהרת הגבר שהוא ער לחובות הנלוות לאב בלי קשר לכל הסי, כס, התייחסות לאפשרות הצדדים לחזור בהם ומה יקרה עם החומר הגנטי במקרה כזה, הצהרת האם שהיא אינה פונדקאית, הצהרת הצדדים שההסכם לא נעשה כנגד תמורה כספית והצהרת הצדדים כי אינם נשואים לאחרים.

הסדרי ראייה, הסדרי לינה: יש להחליט עקרונית בדבר משמורת. לדברי עו"ד רוזנבלום, השלד בנוי על נקודת מוצא לפיה המשמורת על הילד נתונה לאם והאב מקבל הסדרי ראייה. ייתכן גם מצב הפוך בהסכמה או משמורת משותפת. כל ההסדרים הללו ייקבעו ביחס לגילו ולהתפתחותו של הילד. בהסדרים יקבעו ההורים ביניהם את מקום מגוריהם ומרחב השינוי במקום המגורים. כמו כן, יקבעו את הסדרי הראייה בימי השבוע, בשבתות, בחגים ובחופשות, מי מההורים ומה יבלה עם הילד ומתי ובשנה הראשונה לחיי הילד, האם הלינה של התינוק תהיה בבית האימה בלבד, ועד איזה גיל.

שלב ב' (בגיל שנה): מעבר הדרגתי ללינה מחוץ לבית האם לפי צורכי הילד. בנוגע להסדרי ראייה יש לשאול שאלות נוספות: כמה פעמים בשבוע יטפל האב בילד, באילו ימים. האם הביקור מתחיל בשעה מסוימת או ממועד איסוף הילד מהגן/בית"ס. כמו כן צריכה להיות הסכי מה מראש להעסיק מטפלת/עורה, במיוחד בגילם הרבים. חגים/חופשות מלימודים

את הניסיונות להרות זו וזכותה. עוד שאלות: האם יישא התינוק את שם משפחת אמו או משפחת אביו? ואולי שילוב ביניהם? עו"ד מתת פלסנר, עו"ד ומגשרת בתחום דיני המשפחה, מסבירה כי חוק השמות קובע כי אם נולד ילד לזוג שאינו נשוי, הרי שהילד יישא אוטומטית את שם אמו. אם תפצים הצדדים בהסדר אחר, כדאי לציין זאת בהסכם. כמו כן, עוד טרם הלידה יש להחליט בעניין שיתוף האב בהוצאות כבר בשלב ההיריון, הכוללות בדיקות רפואיות מיוחדות, כך גם לצרכים מיוחדים כמו טיפול פסיכיאטרי, לוגי, טיפול שיניים וכו'. כמו כן יש לתת הצהרת אבהות של האב המיועד מיד עם הלידה ושלש של הוצאת הילוד מבית החולים הביתה. עו"ד רוזנבלום, מייסדת ומנכ"לית משפחה חדשה: "אצל ידועים בצירוף יח" רים האם היא היחידה שנרשמת בתעודת הלידה. האב צריך להצהיר בבית החולים (בשלושת משרד הפנים) או להצהיר במש" רד הפנים בתוך שנה על אבהותו". כמו כן יש להגיע להסכמות בעניין חופשת הלידה ואיך נוהגים בה: האם יחלקו ההורים ביניהם את החופשה, מי יישא בעלויות